

20.02.2015.

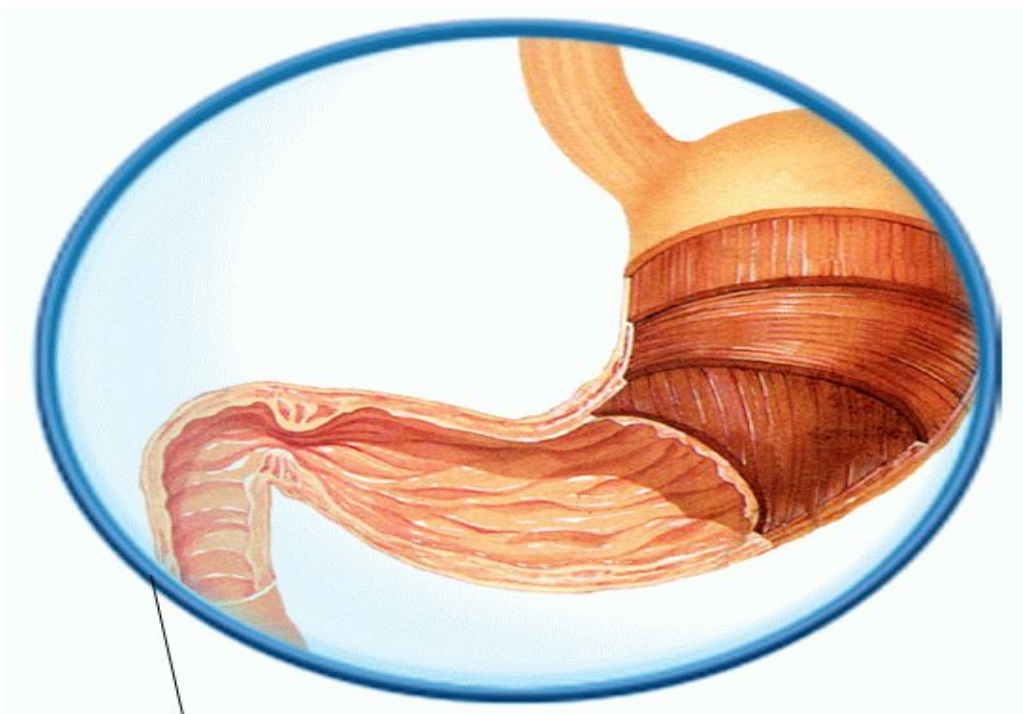
*Сабақтың тақырыбы: Астың
асқазанда қорытылуы.*

Іші қуыс қалың бұлшықетті мүше. Ішкі жағын қатпарлы кілегейлі қабықша астарлап жатады.

Бұлшықетті қабаттары:қиғаш, сақина, ұзыннан орналасқан. Асқазанның кілегейлі қабықшасында өте көп ұсақ бездер болады. Бұл бездерден асқазан сөлі бөлінеді.

Ферменттер

```
graph TD; A([Ферменттер]) --> B[Пепсин]; A --> C[Химозин]; B --> D[Нәруызды амин  
Қышқылдарына дейін  
ыдыратады.]; E[Тамақ температурасы  
37C, қышқыл орта болуы қажет.]
```

Пепсин

Нәруызды амин
Қышқылдарына дейін
ыдыратады.

Тамақ температурасы
37C, қышқыл орта болуы қажет.

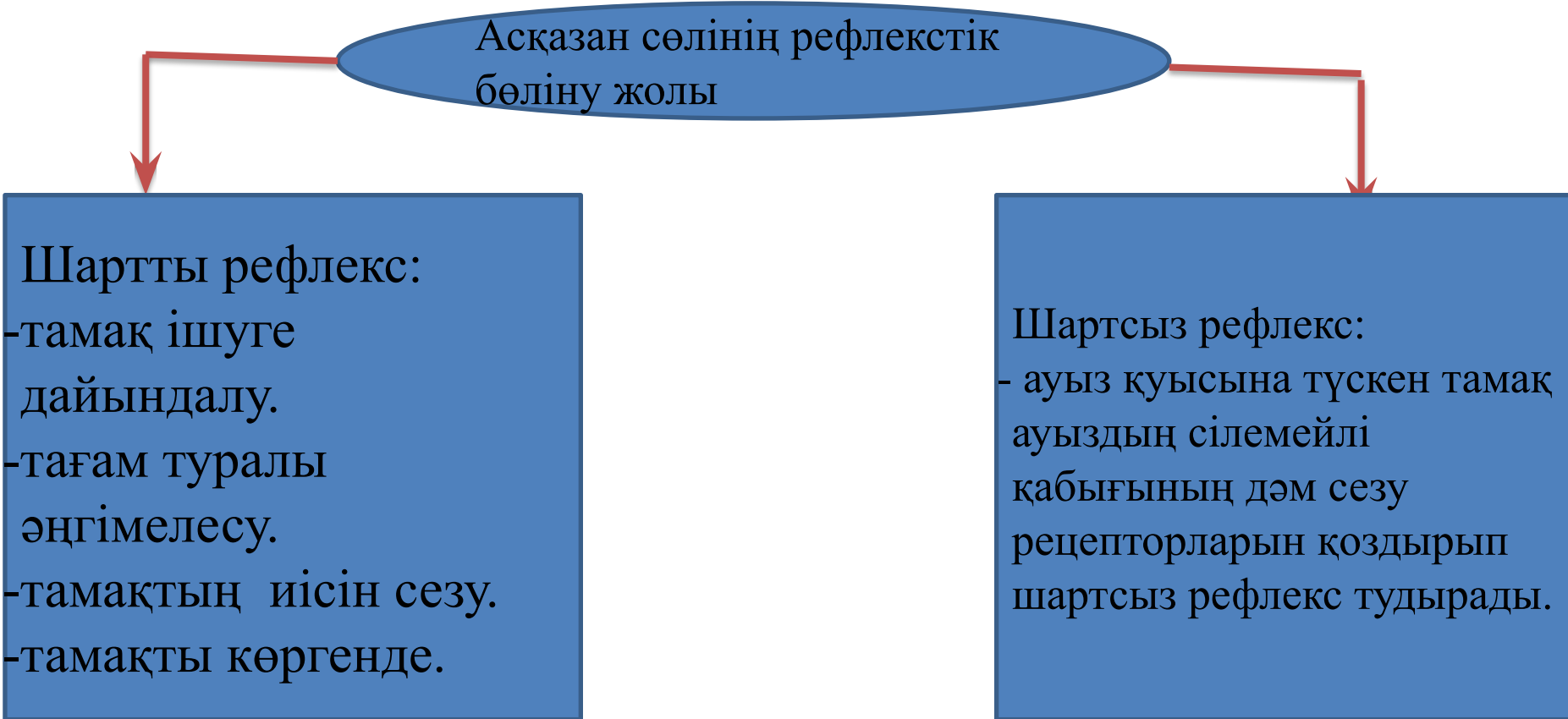
Химозин

Сүтті ірітеді.

Күрделі рефлекстік сөл бөліну 1,5-2 сағатқа созылады. Қалыпты жағдайда асқазан секрециясы , тамақ ішкеннен кейін 4-11 сағат бойы жүреді.

Асқазан сөлінің рефлекстік бөліну жолы


```
graph TD; A([Асқазан сөлінің рефлекстік бөліну жолы]) --> B[Шартты рефлекс:]; A --> C[Шартсыз рефлекс:];
```

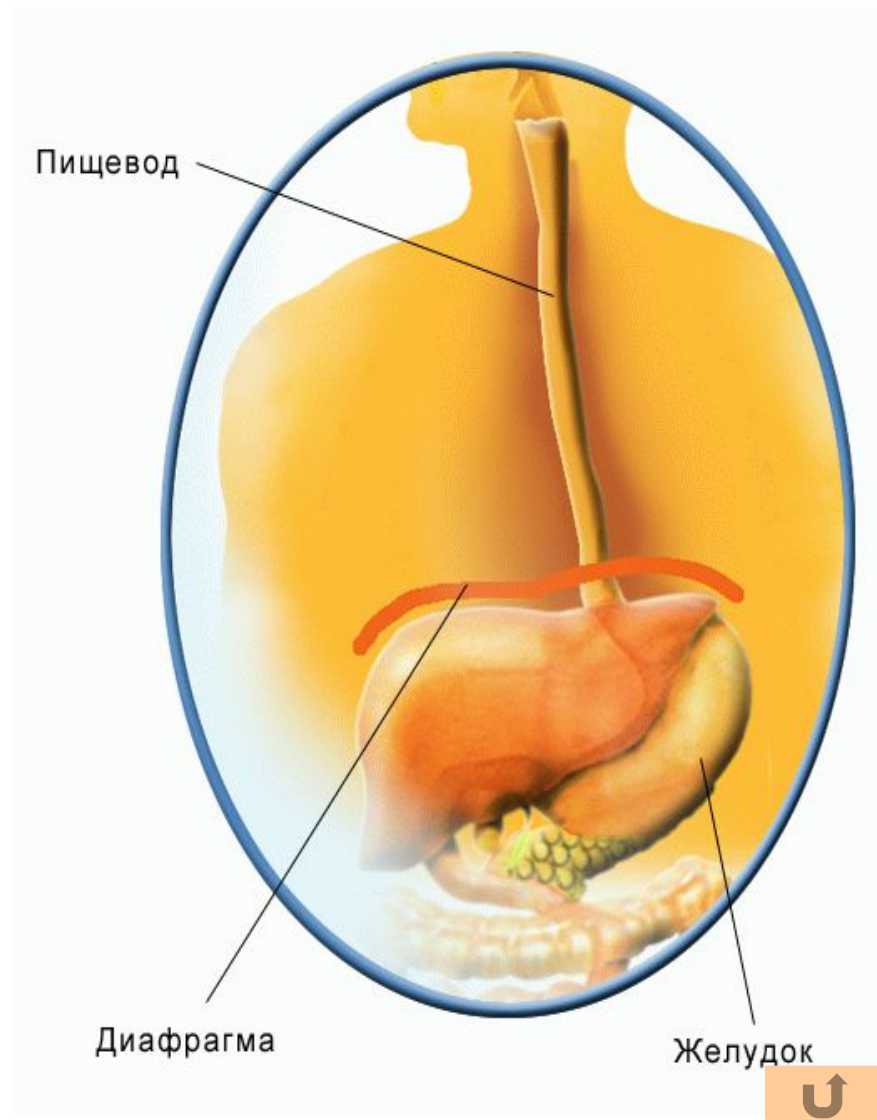
Шартты рефлекс:

- тамақ ішуге дайындалу.
- тағам туралы әңгімелесу.
- тамақтың иісін сезу.
- тамақты көргенде.

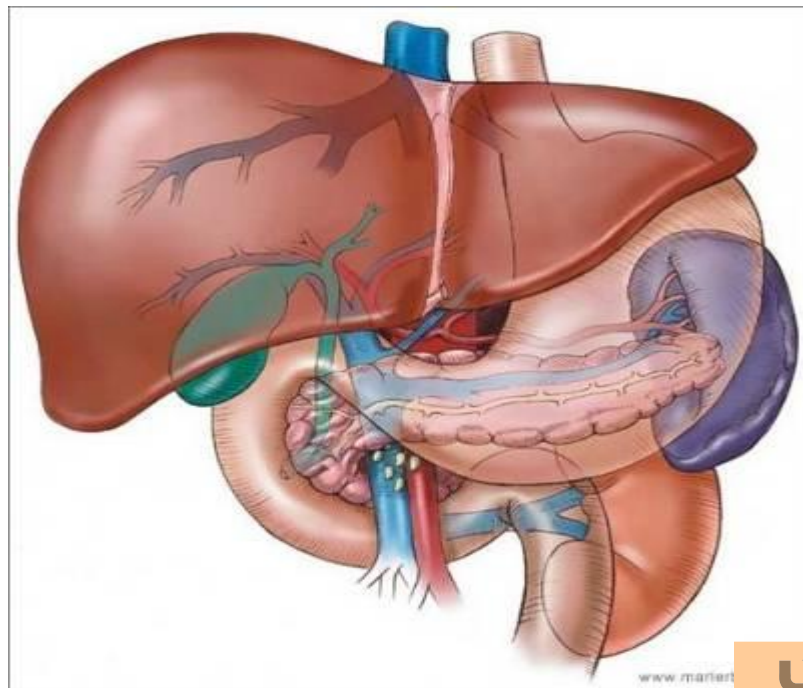
Шартсыз рефлекс:

- ауыз қуысына түскен тамақ ауыздың сілемейлі қабығының дәм сезу рецепторларын қоздырып шартсыз рефлекс тудырады.

Қарында ас 3-10 сағат аралығында, қарын сөлінің әсерінен қорытылады. Онда, ең алдымен, нәруыз қорытылып, ыдырайды.

Бауыр — ас қорыту бездерінің ішіндегі ең үлкен без. Бауырдан бөлінетін өт — сарғыш жасыл түсті. Өттің әсерімен май ұсак тамшыларға ыдырап, тез қорытылады. Өт пигменті- билирубин, биливердин.

Ұйқы безі мөлдір түсті сөл бөледі. Салмағы 60-80г. Ұйқы безінің сөлі сілтілі орта болғандықтан, онын құрамындағы майды, нәруызды, көмірсуларды ыдыратады. Ұйқы безінен **панкреатин** сөлі бөлінеді. Ұйқы безінің ішкі бөлігінен инсулин, глюкаген гормондары бөлінеді де, көмірсулардың, майлардың алмасуын реттейді.

Үй тапсырмасы:

Астың асқазанда қорытылуы.

